

HAJNAL

1908. június 4.

14-ik szám.

Szerkeszti Messerschmiedt Géza plebános.

Pünkösdi rózsza.

A magyar nép levelei.

Folytatás.

Farkas Kálmán East Chicago, Ind. ápr. 30. . . . „Én és feleségem még ennél a kis lapnál szebbet, jobbat, üdvösebbet nem olvastunk. Ez a Hajnal piros pünkösdi hajnalához áll közel. Rajta leszek, hogy több előfizetőt is szerezzek e dicséretre méltó ujságnak, amelyből csak szépet, jót olvashat az ember, nem pedig rágalmakat. . . .” — **Novák Ferenc** Pittsburg, Pa. ápr. 15. . . . „Nagyon kedvesen összeállított lapocská, kivánom, hogy virágozzon s jusson el minden katolikus családhoz. . . .” — **Pécsi Lajos** Mercer, Pa. ápr. 7. . . . „Minden szava aranyigazság annak, ki jó Istenünkben bizik. . . .” — **Rába Mihály** Java, So. Dak. ápr. 12. . . . „Amint olvastam, a szívem megörült. Igaza van, aki írta, hogy nem 1 dollárt, hanem ötöt ér. . . .” — **Kandik István** Toledo, O. ápr. 21. . . . „Mink magyarok úgy szétszórtaan élünk itt Amerikában, igen megvárja lelkünk, hogy ily hitbuzgó lelket nevelő lap jelenjen meg minden katolikus magyar hajlékában. . . .” — **Cziner Mátyás** Delray, Mich. — márc. 30. . . . „A Hajnal páratlan olvasmány. . . .” — **Piszker József** Devault, Pa. ápr. 28. . . . „Igazan méltó rá, hogy minden füzetét egytől-egyig egy csomóba fűzzem. Isten szent áldása szálljon a szerkesztőségre, minden olvasójára, virrasszon föl a Hajnal e távolban minden keresztény magyar testvérünket olyan szeretetre s egyetértésre, hogy mindnyájan egymás javára tudjunk élni. . . .” — **Kelemen András** Arbury, Sask. Canada. máj. 3. . . . „Mi akik itt vagyunk Bukovinából kivándorolt magyarok, ebben a feneketlen Canadában, mind katolikusok vagyunk. De itt sem templom, sem pap, sem tanító, csak úgy vagyunk itt, mint valami barmok az ólban gazda nélkül. Csak az az örööm, amikor olvashatom a Hajnalt. Igen szivre ható olvasmányok vannak benne. Legalább emlékeztet szent hitünk fentartására nagy családommal. Öt fiunk van, hat leányunk. Már két éve, hogy itt vagyunk, de még csak háromszor hallottam prédikációt és csak egyszer juthattunk a gyóntatószékhez, mert a kaposvári plébános ur igen messze van ide. . . . Ezt a kis lapot, amely sok szépre emlékeztet, ha az Úristen éltet, terjeszteni fogom. Most itt küldök magam mellé még egy új előfizetőt. . . .”

— Folytatjuk. —

H A J N A L.

No. 14. Vol. I.

WEEKLY MAGAZINE

June 4. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmidt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

Jójj el Szentlélek Úr Isten!

Jójj el! Vedd birtokodba, járd át, gyúrd át ezt a bűnös szívet. Kegyelmed ragyogó sugarával világosíts be elmém sötétségébe, hogy az igazat, az igazi szépet és jót felismerje. Hét ajándékos üdvöztő kincseivel töltsd meg szegény lelkemet.

Jójj el egyházunkra, vezesd, éltesd, kormányozd az örök üdvösség révpartjára!

Jójj el hazánkra, áraszd reá a békeség, a szeretet, az egyetértés szellemét. Tedd már boldoggá sokat szenvedett édes magyar hazánkat!

Jójj el mireánk, szülőföldünktől szakadt, idegenben vándorló szegény magyarokra. Áldj meg, szentelj meg minket. Erősség lelke! Adj kitartást a munkára, megelégedést szivünkbe!

Jójj el Szentlélek Úr Isten! Istenes lelket, jámborságot, szeretetet, békeséget teremts a családokba. Adj a szülőknek bölcseséget, a gyermekeknek engedelmességet, a testvéreknek egyetértést!

Jójj el a gazdagokra, hogy lelküket vagyonukhoz ne kössék, hogy szívének a szegények panaszára megnyíljen!

Jójj el a szegényekre, nyomorgókra, hogy Benned bizzanak, lelküket az irigység meg ne szegje.

Jőjj el a szenvedőkre, a bánatos szivekre vigasztalás Istene!
Jőjj el galamb képében, hogy a harag, a boszú helyét a szelidség lelke foglalja el! Jőjj el tüzes nyelv alakjában, szállja meg szívünket az isteni láng gyújtó szikrája, hogy hitünket vallásunkat, e földön egyesegyedül igaz kincsünket ne szégyeneljük, arról ország-világ előtt nyílt és bátor vallomást tegyünk.

Jőjj el Szentlélek Úr Isten, üdvözíts minket!

Messerschmiedt Géza.

Betelének mindnyájan Szentlélekkel . . .

A katolikus magyar ember nyelve.

Dénes Ferenc missziós konferenciáiból.

Rómában van egy templom; úgy hívták mindig: Statio ad Sanctam Mariam Majorem ad Praesepe. A taliánok úgy hívják hogy „Chiesa del Bambino.“ Magyarul: a jászolos szentegyház. Ott szokta volt tartani a Római Pápa karácsonykor az éjféli Misét, mert ott van a betlehemi szent Jászol. Korhadt kis deszkák arany és ezüst lapok közzé foglalva.

Mily boldogoknak éreznők magunkat, ha Rómába mehetnénk karácsonykor és ezen szent Jászolkát láthatnók.

Es mily igaz tisztelettel, térdünkön csuszva csak közelednénk feléje! Mily áhítatossággal csókolnánk!

No nem! Nagy tiszteletből még ajkainkkal sem mernénk hozzá érni!

Miért. Honnan e tisztelet a deszkának?

Mert szent: Krisztus Teste értődésével szentelte meg!

* * *

Van ott egy másik templom; úgy hívták mindig: Statio ad Sanctam Crucem.

A taliánok úgy hívják: Chiesa del Santa Croce di Jerusaleme. Magyarul: a keresztes szentegyház. Ott szokta volt tartani a Római Pápa nagypénteken a csonka Misét, mert ott a jeruzsálemi szent Kereszt. Teljesen ép nagy gerenda arany és ezüst lapok közzé foglalva.

Mily boldogoknak éreznők magunkat, ha Rómába mehetnénk nagypénteken és ezen szent Keresztet láthatnók.

Es mily igaz tisztelettel, térdünkön csuszva csak közelednénk feléje!

Mily áhítatossággal csókolnánk.

No nem! Nagy tiszteletünktől még ajkainkkal sem mernénk hozzá érni.

Miért? Honnan e tisztelet a gerendának?

Mert szent: Krisztus Teste értődésével szentelte meg!

* * *

Otthon templomainkban mily elfoguló szent félelemmel és örömtől könyes szemmel járultunk a nagybőjti délestvéli Miserere után a szent Kereszt-ereklye csókolására, midőn arany ereklyetartóba foglalva üveg alatt csókra nyujtotta nekünk a papunk!

Miért? Mert üveg alatt aranyba foglalva volt a Krisztus Urunk igaz keresztjéből Rómából adatott kis forgács-darabocskák!

Miért oly szent előttünk a kis forgács darab? Mert a mi Urunk vére ivódott beléje!

* * *

Nagy Boldog Asszonyunk napján jóféle füvet értettünk a délutáni vecsernye után a Szentségtartóhoz és szentelt lett az orvosságos fű! Miért? Hozzáértődött az arany-ezüst Szentségtartóhoz, melyben a Krisztus Teste vagyon. Szent volt előttünk az a jóféle fű.

* * *

Ki merne kezével e Szentségtartóhoz érni? A pap szentelt keze is csak ékes és szentelt velumka burkoltan ér hozzá! Miért szent ez az arany-ezüst Szentségtartó? Krisztus Teste értődik hozzá!

* * *

Ki merné az oltári kelyhet meggyalázni, a melyben a szent Misénél Krisztus Teste Vére vol? Kit? A kénbüz sátán fiának kellene annak lenni, a ki sárba dobná vagy undoksággal telitené meg az oltári kelyhet!

* * *

Im hát te katolikus igaz hitben tudós atyámfia, szent előtted a Jászol deszkácskája; szent előtted a templom Szentségtartója; szent előtted az oltári kehely, mert Krisztus Teste értődött hozzája . . .

De hát mért nem szent te előtted a te **nyelved** ? . . .

Nem-é ugyanazon Krisztus Teste értődött hozzája szent Áldozáskor? . . .

Amiképen szent a Jászol, a Szentségtartó, a kehely, azonkép szent a te nyelved te katolikus az első szent Áldozásod után!

Mernéd a szent Keresztre rátapodni?

Mernél a Szentségtartót porba dobni?

Mernél az oltári kehelybe undokságot belerakni?

Oh mily gyalázatos bűn volna ez a szentségtelenítésed! . . .

Hogy mersz hát undok káromlást venni — a nyelvedre?

Bűne van a pogánynak, bűne van a zsidónak, bűne van a töröknek, bűne az eretneknek, ha ocsmány káromlást veszen a nyelvére, mert gyalázza a Teremtőjét.

De mi bűne lehet a katolikus embernek, a ki már áldozott, ha piszkos káromlást veszen a nyelvére?

A katolikus ezzel nemcsak a teremtőjét gyalázza, hanem undokitja, rondítja azt a helyet, a melyen Krisztus szent Teste nyugodott!

* * *

Nyugtató bölcsőcskéje volt a Krisztusomnak a szent Jászolka; nyugvó fészke volt a Jézusomnak a Nagyasszonyom szüzi keble; nyugvó nyoszolyája volt a Krisztusomnak a keresztje — nyugvó Szentségtartója az én Krisztusomnak áldozásomkor az én — nyelvem.

Szent előttem a Jászol, szent a kereszt, szent előttem az én nyelvem.

Oh Uram Jézus fogadom ezen mostan való szent áldozásom után szentül tartom a nyelvem, melyet Te Uram Jézus szent Test-Véred hozzáértődésével megszenteltél.

Nem lépek többé egy rangba azon bűnös zsidó szolgálégényekkel, kik a Kajafás udvarán ccsmány szájukkal szent Orcádra pökdöstek — nem lépek többé egy sorba a pogány katonákkal, kik szent Keresztedet megtapodták és szeméttel behányták. Fogadom — nem káromkodom. Szent az én katolikus nyelvem, szent.

@ Fáracságban nyugalmunk, hévben hűvös árnyékunk . . .
A magasztos pünkösdi ének szavait hozza eszünkbe mai pálmaterdős képünk. Eleven mása ott van Délafrikában. A trappisták marianhilli missió-anyakolostora táján. Pihenést, enyhülést ad a testnek a pálmák lombos erdeje. De adhat e különbet annál, amit a klastromi papok nyujtanak a pogányságban eltikkadt szerecsenek lelkének? Ugy-e bizony, nem. Irtunk már a klastrom nagyheteről, husvétjáról. Hadd szólunk hát egy-két szót a pünkösdjéről is . . . Az ünnep szombatjának egyik különös szépsége, ősrégi keresztény szokásunkhoz képest : **a felnőttek keresztelkedése.** 1905-ben, most három esztendeje 80 kaffert keresztelt meg a szerzetes apát. A gyönyörű szertartás keresztkütszenteléssel kezdődött. Reggel 6 órától déli 1 óráig tartott. Milyen megható bizonyossága lehetett katolikus hitünk minden népek nemzetek közt való terjedésének, amikor a keresztelő pap a szerecsenek furcsa nyelvén kérdezte a keresztelendőket, ha hisznek-e, ha akarnak-e keresztelkedni, mire azok egyenkint bátran, okcsan felelték:

— Ngiyakolwa. (Hiszek.)

— Ngiyatanda. (Akarok)

Pünkösdhétfőn 285 feketét bérmált meg az apát. A kafferek mindkét szentség fölvéte'énél, csak úgy, mint az ünnepek alatt egyáltalán, példás buzgósággal viselked'ek. A keresztvíz, a Szent Lélek világszága hófehérre mosta lelküket . . . (h.)

Délafrikai pálmaerdő.

PÜNKÖSDKOR.

Szent Lélek Isten, szállj be a szivünkbe,
Gyulassza lángra hő szerelmed azt,
Szived tüzétől izzó lesz a lélek,
Parázs-szivekben él csak a malaszt !
Parázs szivekben, hol az Isten arca
Ragyog, mint egykor Tábor szent hegyén . . .
Átszellemülten azt kérjük ma Tőled :
Tüzes nyelvedből szálljon ránk erény!

Viruljon bennünk, mint pünkösdi rózsa
A hit, remény és szeretet virág!
Tanuljon tőlünk lelkesülni, égni
Eszményekért is a kufár világ!
Mutassa lelkünk gyémánt csillogása,
Hogy nem tapad rá piszkos porszeme!
Tépjük szivünkből még az izmot is ki,
Mely földi bérért önzön küzdene!

Ne égjen bennünk szikra, mely az Isten
Dicsőségén kívül még mást keres!
Küzdő csatára készüljünk, a melyben
A paizon kívül kell egy szent tegez!
Ezért esdeklünk szent Lélek Uristen
Piros pünkösöd pittymálló hajnalán:
Mártir-erőt önts lankadó szivünkbe,
— S nem félünk többé: jöjjön a halál!

Hortobágyi József.

BÖHM KÁROLY PÜNKÖSDI SZÓZATA

a Hajnal olvasóinak.

Hallottuk őket szólani Istennek nagy dolgait. „Igy mondja a Szentírás a mai ünnepi leckében. És ugyan mely dolgait? Azt, hogy miképen könyörült a Teremtő Isten a bünbe esett világon; Megváltót adva neki egyszülött Fia, a Názáreti Jézus személyében; hogy miképen váltotta meg ez az emberré lett Istenfia a világot tanítása, szent élete s feltámadásával megdicsőített kereszthalála által, hogy miáltal válhatik minden egyes ember a megváltás részesévé. . . . Az apostolok **egy**et szóltak, a hallgatók **egy**et értettek és hittek; a nemzetiségek és nyelvezetek különfélesége dacára **egyféle volt a keresztény hit**; a hívők **egyféle** keresztség által lettek az **egyház** tagjai. Szent Pál apostol mondja: „Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.“ Ugyanazon Szent Pál a hittől való szakadást is megjövendölte mondván „némelyek a **hittől elszakadnak** a tévelyítő lelkekre és az ördög tudományára figyelmeztvén.“

Tudjuk, hogy midőn a Szentlélek eljövételével az Ujszövetség ünnepélyesen kihirdettetett a zsinagóga helyébe. a keresztény egyház, mint malasztot és üdvösséget egyedül közvetítő intézmény lépett: akkor csak egyféle hit, egyféle erkölcsstan, egyféle szentségek — egyféle egyház létezett. És mit látunk manap? Egyfelől a **változatlan** hit-, erkölcs- és malaszt tanításával bíró katolikus kereszténységet; másfelől a száz és száz **egymástól teljesen különálló, különböző, egymással ellentétes** felekezeteket. A katolikus keresztényeknek egyféle a Hiszekegyük, a Hétszentségük, az egyházi kormányzatuk. A nemkatolikus keresztényeknek még egy és ugyanazon városban is **annyiféle** a hittanításuk ahányféle a templomuk, sőt egy és ugyanazon templom hivei is hihetnek Istenről, Jézusról, lélekről, halhatatlanságról annyit és annyifélet, amennyi nekik tetszik. Megengedem, hogy ez a „szabadság“, de hol marad akkor Isten szava? Van azonban egy pont, amelyben mindnyájan megegyeznek és ez a közös hitcikkely így szól: „Katolikus vallás nem kell.“ Nem mondhatják, hogy rossz a katolikus vallás, azt sem tudják bebizonyítani, hogy téves, vagy hogy Krisztus Urunk és az apostolok tanításával ellenkeznek — de azért ezt halljuk szüntelen . . . mert hát ők azt úgy **halották, úgy olvasták** stb. Igazán megfejthetetlen! Az eddigiektől eltekintve — látjuk, hogy az emberek egy bizonyos része szívesen megtüri a **keresztség nélküli kereszténységet, vagy a keresztelt**

kereszténytelen szabadkőművességet; sőt a teljes hitetlenséget és még az „ördögimádó szektát“ is eltűrik — elmagyarázzák, de a katolikus kereszténység az soha se jó nekik!

Kérdem már most, lehetséges-e, hogy a nemkatolikus keresztények hitbeli intézménye isteni alapokon nyugodjék; holott se maguk között egy felekezetben, sem a felekezetek között nincs meg a hitbeli egység? Az igazság egy. Vagy mindegyiknek igaza van, vagy egyiknek se. Ha mindegyiknek igaza volna, az Isten ellenmondana magamagának. Ez lehetetlen. Tehát . . .? És mit szólnak ők az Úr Jézus szavaira: „Aki az egyházat nem hallgatja, legyen neked mint a pogány és a vámos“ — ?

Erre figyelmeztetek ájtatos hívő, hogy a már majdnem megszámlálhatatlan s magát mégis mind **kereszténynek valló** felekezet láttára, különösen itt Amerikában, el tudj igazodni. Mert nézd, roszat teszek-e én, ha azt, akit úgy tanítottak, hogy kétszer kettő az öt — felvilágosítom, hogy az nem öt, hanem négy...? Még egy megjegyzést: ha a nemkatolikus embernél bűn számba megy, hogy gyermekeit tudva és akarva a téves vallásban neveli: mennyivel inkább bűn, ha a katolikus apa vagy anya gyermekét nem az igaz katolikus, hanem más téves hitben keresztelteti és nevelteti ?

A mi Urunk több rendbéli mutatkozása a föl- támadása után Galileában.

Megírta : Dénes Ferenc plébános.

Folytatás.

De bizony a parton ott állott már egy ember tűz mellett és mintha épen rájuk várna.

— Fiúk van valami enni valótok ?

— De bizony nincs az!

— Vessétek a hálótok a hajó jobbja felé és találtok.

Rá hallgattak és éktelen sok halat húztak ki.

És akkor megnyiladoztak ő szemeik.

— A mi Urunk az! örvendezett Szent Péter és lehányva magáról a ruhát vízbe ugrott és mintegy kétszáz könyöknyire kiúszott a partra. Úgy szerette a Mestert, hogy nem bírta bevárni, míg a hajó helybe hozta volna őtet!

Lassan húzott a bárka, mert a vízben hálójuk szakadtában vontatták utána a sok halat és az mind ficánkolt, kitörni próbálkozott.

— Hozzatok abból, amit fogtatok.

Hoztak és Jézus sütötte a kész tűzön.

— Jertek és lakjatok jól.

Nem mozdultak. Nem mertek az Úr Jézushoz közeledni. Erre az Úr Jézus fölvette a sült halat, megszegte kenyerét (ez akkor teremtettkenyér volt!) és oda vitte a szájukhoz. Jöllaktak mind az öten az apostolok. Reggeli után az Úr Jézus ott álló helyében megtette Pétert minden apostolok fejedelmévé és egyben megmondta neki, hogy keresztfán fog meghalni; a többieknek is megjövendölte, hogy a hóhér keze alatt halnak meg kivéve Szent János evangelistát, mert ez természetes halállal ágyban fejezi be életét.

Ez a mi Urunk első megmutatkozása a föltámadása után Galileában.

A közben a többi galileai ember is megjött a jeruzsálemi búcsújárásról haza Galilea tartományába; de, a hogy így egy csoportban jöttek, mielőtt eloszladoztak volna kiki a maga falujába, előbb még együtt bejárták a helyeket, a melyeken gyakran hallgatták az Úr Jézus prédikációit és látták csudatételeit.

Ép egy halmon, közel a tóhoz vagy ötszáz ily búcsús együtt volt és beszélgetett a Mesterről, a mikor, mintha az égből esett volna, ott termett közöttük Jézus és üdvözölte őket. Ott voltak köztük az apostolok is, mert Kafarnaum mellett volt az. És akkor az Úr Jézus az összes nép fülök hallatára papokká szentelte az apostolait és megparancsolta nekik, hogy a föld minden nemzetéhez menjenek ki vallást hirdetni.

Egyben biztosította őket, ne aggódjanak, mert velök lesz és az utánok jövőkkel mindig a világ végezetéig segítvén őket.

Május közepén a Szent Földön befejeződik a búza aratása. A zsidók hálaadásul új fent búcsú járni mentek Jeruzsálembe a templomukba, mert csak ez az egy volt nekik az egész országban.

Az az „uj-kenyér“ ünnepe volt a zsidó pünkösöd.

A tizenegy apostol (mert a tizenkettedik, az iskárióthi Judás nagypénteken reggel felakasztotta magát és hasa bőre megrepedvén zsigerei kiömlöttek) Jeruzsálemben volt újból a búcsún.

Az arimathei József háza felső nagy szobájában május hava 14-én reggel épen fölöstökömöztek, a mikor köztük termett Jézus. Megokositotta őket, hogy Neki azért kellett a Kereszten meghalnia, hogy minden embert megválthasson az eredeti büntől, hogy a ki hiszen Neki és Ő Benne és jót mivel, a mennyekbe juthasson.

Beszéde után kivezette őket a városból arra fele, a merről a nap kél és lemenve a dombról, a melyen Jeruzsálem épült, a

völgybe le, általment a Kedron patakán és megint új dombnak fel az Olajfák hegyére, a hol ott zöld csütörtök estve éjfélnél elfogták a zsidók.

Azon a helyen, a hol a kinos szenvedése orcája véres verejtékezésével kezdődött, elbúcsúzott hiveitől, megáldotta őket és szemök láttára lassan felemelkedett az Égbe.

Igen mély szomorúság, bánkodás és bágyadozás megkörményezte őket, mikor így árván magukra maradtak.

Kivált a Boldogságos Szent Szűz igen sirt a Szent János karján. De Szent János megvigasztalta a Nagyasszonyunkat, hogy az Utolsó Vacsora nagy ebédlőjében minden nap mond szent Misét és a Szent Áldozásban minden nap újból és újból keblére zárja Szent Fiát.

Elhagyta az Úr a földet — de mégis a földön maradt!

Itt maradt, a mivel Szent János vigasztalta Szűz Máriát, a Legfölségesebb Oltári Szentség Színében.

PÁDUAI SZENT ANTALRÓL.

Csizmadia Pál me adooi plébános.

Immár húsz esztendeje, hogy az isteni Gondviselés szentjeinek soksaágából különösen páduai Antalt választotta ki, hogy az ő tisztelete révén Isten nagy jósága, irgalma sok szenvedőt megvigasztaljon e földön. A szegények dolgát az állam sohasem tudná oly szépen eligazítani, ahogy jó Istenünk rendezi szent Antal tisztelete által. Ez a nagy szent igazán: a szegények ügyvédje. Szent Antal perselye, kenyere egyfelől temérdek szükölködön segít naponta, másrészt számtalan jó léleknek nyújt alkalmat naponta az érdemszerzésre alamizsnálkodása árán. — Junius hónapja, szent Antal hava. Ebben az időben azért kiváltképen tegyünk neki tiszteletet. Így biztosítjuk majd nála testünket, lelkünket, vagyonunkat . . . Én is ez irásomban az ő életével, csodáival kívánok foglalatatoskodni. Magamnak gyönyörűségére, épülésére. Másoknak okulására . . .

ÉLETE.

1195-ben született Portugália fővárosában, Lisszabonban. Bulion Antal volt a neve. Atyja Bulion Márton a király brigadérosa volt. Édes anyját Tavera Teréznek hívták. Szülei kitűnően nevel-

ték. Kora fiatalságában szent Ágoston rendjébe lépett. 15 éves korában letette az egyszerű szerzetesi fogadalmat. Szorgalmas tanulásával, szigorú, tiszta életével mintaképe volt mindjárt szerzetes élete kezdetén valamennyi társának. Mikor később áldozópappá szentelték. 26 éves korában, 1221-ben asszisi szent Ferenc rendjébe, a derék franciskánus barátok közé vétette föl magát. Azért, hogy misszionáriusnak mehessen Afrikába. Itt végzett apostoli hirdetését félbeszakította a betegség. Nehéz betegen hajóraült, hogy haza utazzék. Vitorlás hajóját azonban Szicilia partjára sodorta a vihar. A szigeten hosszabb időt töltött. Jót tett neki a levegő. Ahogy egy kicsit összeszedte magát egészség dolgában, Olaszország felső részébe, Asszisziba utazott. Az akkor még életben volt szent Ferencet, rendjének alapítóját akarta megismerni.

Szent Ferenc első látásra fölismerte rendtársában az Úr választottját. A többi szerzetes alázatos, félénk modora, gyöngékülseje miatt együgyűnek gondolta. Mennyire csalódtak, kiviláglott nemsokára. Szent Domonkos fiai, a dominikánusok a franciskánusokkal közös ünnepre készültek. De az a szerzetesatyja, akinek prédikálnia kellett volna, váratlanul megbetegedett. Hamarjában senki sem mert vállalkozni a prédikációra. Elüljárói ekkor szent Antalt jelölték ki prédikálásra. Ő aztán nyomban bele is kezdett a szent beszédbe s oly gyönyörűszépen, oly tudományosan szólt, hogy szent Ferenc, mihelyt hírét vette, nyomban megtette a szerzetesnövendékek hittanárának. Dicsőséggel állotta meg helyét itt is. — Csak az az igazi tudomány, amely Istenhez vezet . . . Tanuljatok Jézus példájából, ki többet imádkozott, mint olvasott . . . Ne azért tanuljunk folyton folyvást, hogy szépen tudjunk beszélni, hanem azért, hogy jól tudjunk cselekedni. Igy intette tanítványait.

— Folytatjuk. —

KRÓNKA.

[ ] **Sudár torony kilátszik a pusztába . . .** Harangoznak piros pünkösd napjára. Hej, de nagyon messzire is vetett a sors a mi kis falunknak fehérre meszelt tornyától! És lelkünkben mégis látjuk fecskefészkes, csillogó keresztjét, mégis halljuk kedves harangocskáinak dallamos muzsikáját — piros pünkösd hajnalán. A te amerikai pusztádnak egymagában örkdő haranglábja ez a kis ujság, keresztény olvasó. Megérted-e harangja nyelvét a tüzes

nyelvek ünnepén? Teljék be szived az Erösség Lelkének pünkösdi tűzével. Ragyogják be házat a szeretet tüzes pünkösdi virágai. Hívságos földi dolgok pünkösdi királyságára meg, ne áhitozzál . . . Ezzel a pünkösdi harangszóval kíván neked **boldog ünnepeket** — a **Hajnal szerkesztősége**.

:-: Névtelen levél. Ez egyszer nem a blek-hend“ írta. Nem is kérnek benne, hanem inkább adnak. A new yorki egyházmegyei hatósághoz levél érkezett a múlt héten ezerkétszáz dolláros csekkel bélelve. A levél írója arra kéri az érseket, hogy a mellékelt pénzen India valamely missziós területén kápolnát építsenek. „Mert-úgy mond a levél-vallásos lelkü anyám mostanában halt meg, és 1200 dollárba került volna sirjára a faragott kö. Azt gondoltam hideg kőnél, rideg márványnál dicsőbb emléket állítok neki, ha a katolikus vallás isteni világosságán, vigasztaló kegyelmeim kívül élő szegény pogányok között emelendő kápolnára adom azt a pénzt . . . “ stb. Bizony a helyett a sok koszorú, drága szalag, pompás sirkő, diszes fogatok, öktalan parádé helyett, (amelyet később megkopálnak) jobban tennék az emberek, ha azt a keserves garast valamely szegénynek adnák, aki legalább áldaná az Istent a meghalt lelki üdvösségéért . . .

§ **Amerika legnagyobb iskolája.** Az Amerikát végigfutott és így csak felületes benyomásokat szerzett európai utazók szörnyen el vannak telve az ájris egyházak dicsőségével, az úgynevezett „nemzetiségek“ egyházi haladásáról azonban alig esik szó. Pedig van ám itt is elég szép eredmény, különösen ha tekintetbe vesszük a kor és nyelv külömbségét és azokat a bizonyos nehézségeket, melyeket egy-egy hitközség megalakulása elé gördítenek . . . A németek és lengyelek haladása bámulatos. Chicagóban most építenek a lengyelek egy iskolát, melyben négyezer ötszáz gyermek tanításával és nevelésével száz apáca foglalkozik majd. Ez lesz Amerika legnagyobb iskolája. Május 27 én tették le az alapkövet. As ünnepség egyik szónoka Fairbanks volt, az Egyesült Államok alelnöke. Az iskola amely a „St. Stanislaus Polish church“ tulajdona, 450.000 dollárba kerül. (m)

:: **Szentségtörő rablás.** Május elsejét ez idén is nagy botrányokkal ünnepelték meg a földi menyország után áhitozó olasz cucilisták. Bikát ingerlő szineikkel bebarangolták Róma utcáit, miközben rekedtté orditozták magukat. Hogy hány betörött koponya és kirakat emlegeti meg a népboldogítók ez ünnepét, arról nem szól a római levél. Azt azonban elmondja, hogy Cascina del Pero nevű olasz városban ezen „urak“ az egyenlőség és szabadság nevében feltörték a katolikus templomot, abban mindent felforgattak; a tábernákulumból a szentségtartó edényeket és s más értékes tárgyakat elrabolták. A szent ostyákat szétszórták a földön és összetaposták.

☪ N A P T Á R. ☪

Junius 7. Vasárnap. Pünkösöd ünnepe. Ez a szó: pünkösöd a görög „pentekosztész” szóból származik s annyit jelent mint, 50-ik. Pünkösöd ugyanis Krisztus feltámadása után 50-ik napra esik. A katolikus anyaszentegyház a Szentháromság egy Isten három személyének tiszteletét három fenséges ünnep által fejezi ki. **Karácsonkor** és az azt megelőző ádventi szentidő az Atya Isten tiszteletére szolgál, aki „úgy szerette a világot, hogy egy-szülött fiát adá, hogy aki Ő benne hisz, el ne vesszen . . . .”; nagybőjtben és **husvétkor** a Fiú Isten, ami Urunk Jézus Krisztus életét, kinszenvedését, feltámadását, megváltói működését szemléljük és tiszteljük; **pünkösöd** a Szentlélek imadására szólít fel. A teremtésnek, a megváltásnak tulajdonképen ez a koronája. Az isteni kegyelem, a malasztok árjának kiömlése, a megváltott lelkek megtermékenyítése. Pünkösöd napján „mindnyájan egy akarattal ugyanazon helyen valának. És lőn hirtelen az égből mint egy sebesen jövő szélnek zúgása és betölté az egész házat . . . . és eloszlott nyelvek jelenének meg nekik, mint a tűzláng, mely leszálla mindenikre közülök. Es betelének mindnyájan Szentlélekkel.” Így a szentírás. — Péter, a legelső, kiment és prédikálására 3000-en tértek meg. Szél vihara közt jelent meg a Szentlélek, jeléül: hogy valamint a szél tisztítja a levegőt úgy tisztítja a Szentlélek kegyelme a szívet a tisztátalanságtól, a bűntől. Lángoló nyelvek alakjában szállott le. A tűz világít és melegít. A Szentlélek is megvilágosítja elménket, felmelegíti szívünket az Isten parancsainak készséges teljesítésére. Nyelvek alakjában jelent meg a láng, jeléül annak, hogy minden nyelvű nemzetek helyet foglalnak majd az Isten igaz Egyházában.

Junius 8. Hétfő. Pünkösöd második napja. Szent Medárd püspök. Már fiatal korában csudatévő szent volt. Életében sok nehéz betegséggel látogatta meg az Isten, melyeket példás béketűréssel viselt. Az 564-ik évben érte őt utól a halál. Lelkét fehér galamb képében látták sokan az egek felé repülni.

Junius 9. Kedd. Szent Primus és Felicián vértanúk. Testvérek voltak és a 287-ik évben nyerték el hosszú kínos szenvedés után a vértanúság dicső pálmáját. Börtönükből az Ur angyala szabadította ki őket, de a pogány helytartó elfogatta és kintpadra vonatta a testvéreket. Egy fél napig szakadatlanul ostorozták Krisztus emebátor hitvallóit, úgy hogy a hóhérok alétan estek össze a fáradtságtól, de a testvérek nem tágitottak Krisztustól, noha rongyokban csüngött rajtuk a bőr és a hús. Később kiéheztetett és tüzes abronccsal ingerelt oroszlánok elé vetették őket. Ezek nem bántották őket. Kegyetlen lefejezés vetett véget a szent testvérek szörnyű kínjainak. Emléküket e napon tiszteli az egész anyaszentegyház.

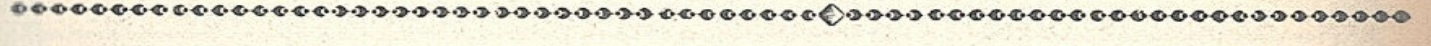
Junius 10. Szerda. Szent Margit skót királynő. A haldoklók különös védőszentje. Szent életet élt. Mindig vidám és jókedvű volt s azt mondotta, „hogó az Isten nem tilt el a rózsás úttól, ha az hozzá vezet.” Halála is vidám, örvendetes, vigasztaló volt azon

szent reményében, hogy Istenével, Krisztusával, Máriájával találkozik a túlvilágon.

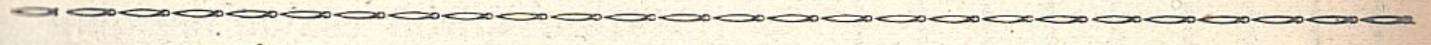
Junius 11. Csütörtök. Szent Barnabás apostol. Krisztus tanítványa, aki Ciprus szigetéről származott Jeruzsálembe. Gazdagsaladjától ráhagyott dús örökségét a szegények között szétosztotta és aztán beállott az Úr tanítványai közé. Szent Pál apostolnak sok évig kísérője és segítője volt az Ige hirdetésében. Visszatérvén Ciprusba a zsidók agyonkövezték.

Junius 12. Péntek. Fakundói Szent János hitvalló. Szent Ágoston rendjének tagja. Isteni tudományban és erényekben bővelkedő férfiú. Egy istentelen asszony, ki szent prédikáció miatt haragudott reá, megmérgezte 1479-ben.

Junius 6. Szombat. Páduai Szent Antal hitvalló. Életéről lapunk más helyén. (m)

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Böhm** Károly, ford city-i plébános, **Csizmadia** Pál mc adooi plébános, **Dénés** Ferenc, Dr. **Helvey** Lajos. **Hortobágyi** József szakcsi (Tolna megye.) káplán és **Messerschmiedt** Géza passaicai plébános.

ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — **Bridgeport, Conn.** Blazon János, Serföző János. — **Cleveland, O.** Bodig József, Dósa Pál. — **Dayton, O.** Bartos János. — **Detroit, Mich.** Oszkó Gyula. — **E. Chicago, Ind.** Farkas Kálmán. — **Johnstown, Pa.** Medve József. — **Lorain, O.** Csinoss János. — **Lord, Md.** Bessenyei János. — **Mc Adoo, Pa.** Szalay Jenő. — **New Brunswick, N. J.** Fülöp Lajos. — **Passaic, N. J.** Kucsera János. — **Scranton, Pa.** Ságghi Lőrinc. — **So. Betlehem, Pa.** Konyár János. — **Throop, Pa.** Kovács Sándor. — **Toledo, O.** Danykó József, Székely Bálint. — **Torrington, Conn.** Kiss Károly. — **Trenton, N. J.** Gura Dániel, Szmoliga Béla. — **Wharton, N. J.** Gornyiczko János. — **W. Hazleton, Pa.** Képes József.

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban. **NEW YORK CITY 237 BROADWAY.**

Pénzküldemények Magyarországra s Európa bármely részébe olcsón, gyorsan, biztosan házhoz szállítanak.

Pénzeket elhelyezünk bármely bankba vagy takarékpénztárba az ő hazában és a betétkönyvet rövid idő alatt ide hozatjuk.

Pénzbetéteket felvesszünk kamatozás végett.

Hajójegyeket Európába vagy onnan ide legolcsóbban és a leggyorsabb hajókra adunk el.

Vasuti jegyeket az Egyesült Államok minden részébe, ugymint Canadába és Mexzikóba.

:: Vámházi közbenjárók. :: Európai csomagposta. ::

HENRY BISCHOFF & CO.

Levelekre magyarul válaszolunk.

..... ERNEST E. MORE .....

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar ellen ::::

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

MOSKOVITZ EMIL

:: :: 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J. :: ::

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

Három millió család beszél a **STANDARD**

féle varrógépről, melynek szerkezete tartósság és könnyű munka tekintetében a világ bármely más varrógépét felülmulja.

A Standard varrógép az egyedüli, mellyel tökéletes lánctűzdeléseket készíthetünk.

— Lesúlyesztő szerkezet. —

23 éves tapasztalat szól mellette !

Írjon ingyen árjegyzékért és bővebb felvilágosításért. Ezen címre:

THE STANDARD SEWING MACHINE CO.
6409 B. Cedar Av. Cleveland, O.

TOKÁR JÁNOS

218 Third St. --- Passaic, N. J.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-nappal kaphatók. - **Telefon: 396. L. 1.** Passaic. - Jutányos árak!

.....
: : : : : **PASSAIC DIET KITCHEN ASS'N.** : : : : :

155. PASSAIC ST., PASSAIC, N. J.

Jótekonycélú intézmény, ahol minden hétfőn, szerdán es pénteken csecsemők táplálására **ingyen** tejet adnak. — Gyermekgyógyítása potom áron. Orvosság gyermekeknek 15 cent. Orvosi felügyelet és kezelés. Bővebb felvilágosítást
217 Third Street.

◆ ◆ **I. H. MASS.** ◆ ◆

A passaici magyarság közkedvelt fényképésze.
Minden e zsakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl.
Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig.
J. H. MASS fényképész. — 37 Monroe Street.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnevű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár. ....

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák : délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz
a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp” csalhatatlan gyógyításával. Négy esztendei amerikai lekipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerem is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszkolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálaírat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tífuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázát --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes. Hideg víz, biztos hatású füvek, szigorúan megszabott életmód. Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plébános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium” igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. —

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországha, vala-
mint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha
pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-
pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek
megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII.,
Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány
nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra
adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a tör-
vényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

Nyom. a „Hajnal” (Biczák A. Károly) könyvnyomdájában 222 3-ik u. Passaic, N. J.

